



Arkivbild. Foto: Fredrik Norman

Begränsa all alkoholförsäljning till Systembolaget!

Publicerad: 31 augusti 2023

Författare: LindeNytt Redaktion

INSÄNDARE/DEBATT: UNF:s har under 25 år kontrollerat livsmedelsbutikernas förmåga att förhindra olaglig alkoholförsäljning. Resultaten visar på en tydlig nonchalans från såväl de stora livsmedelskedjorna som från många enskilda butiker. Därför är det hög tid att begränsa all försäljning av alkoholhaltiga produkter över 2,25% till Systembolaget.

Forskning visar att tidig alkoholdebut i hög grad leder till problem för såväl individer som för samhället i stort. På Folkhälsomyndighetens hemsida står det att "Alkohol är den största riskfaktorn för sjukdom och död bland unga. Bland ungdomar 15-19 år i Sverige är alkoholkonsumtion den riskfaktor som orsakar flest förlorade friska levnadsår."

Läkartidningen redovisade redan för 20 år sedan en amerikansk studie som visade att: "ungdomar som vid 13 års ålder konsumerar alkohol [...] i högre grad är alkoholberoende 10 år senare än ungdomar som använder alkohol sporadiskt eller inte dricker alls."

Mot bakgrund av denna bild har UNF i över 25 år gjort alkoholköpskontroller. Där försöker unga människor, under 18 år, köpa folköl i livsmedelsaffärer. Resultaten visar allt för ofta att butikerna inte kräver legitimation, utan låter barn under 18 år köpa alkohol.

UNF Örebro genomförde nyligen alkoholköpskontroller i fyra butiker belägna i Lindesberg. Resultatet blev att våra unga medlemmar lyckades köpa folköl i tre butiker, medan en butik krävde att få se legitimation, och på så sätt förhindrade olaglig alkoholförsäljning till barn.

Vi är naturligtvis mycket glada över de butiker som på detta sätt förhindrade olaglig försäljning av en beroendeframkallande och hälsoskadlig drog till barn. De visar att butiker som vill ta ansvar (och följa lagen) genom införande av tydliga riktlinjer, och utbildning av kassapersonalen, kan göra just detta.

Å andra sidan är vi förskräckta över att det fortfarande finns butiker som struntar i svensk lag, FN:s barnkonvention och ungdomarnas hälsa och välbefinnande. Det är skrämmande att de stora livsmedelskedjorna, och enskilda butiker, tycks sätta omsättning och resultat före lagstiftning, FN-konventioner och ungdomarnas bästa.

Matbutikerna har under våra 25 år av kontroller misslyckats i allt för hög utsträckning, medan

Systembolaget alltid har krav på legitimation. Bland annat mot denna tydliga bakgrund kräver UNF att samtliga alkoholhaltiga produkter över 2,25% endast ska säljas genom Systembolaget. Allt för många människor har redan tagit skada till följd av detaljhandelns nonchalans och girighet.

Detta skulle göra alkoholen mindre tillgänglig för barn, vilket i sin tur skulle ta Sverige ett steg närmare Barnkonventionens punkt 24: "Barn har rätt till bästa möjliga hälsa, tillgång till hälso- och sjukvård samt till rehabilitering. Traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa ska avskaffas."

Ida Andersson
UNF Örebro

<https://lindenytt.com/nyheter/begransa-all-alkoholforsaljning-till-systembolaget/>